

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. III. Extrema hominum nequitia, causa diluvii æquissima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

CAPVT III.

Extrema hominum nequitia, causa di-
lucii aquisima.

FLAGITIORVM incrementa & orbis interitus ab
oculorum libertate, & hominum pravorum socie-
tate cepit. Frequens ubique populus; vix sanctiores e-
vitā decebant, hinc in dies raritas illorum maxima;
nam improbi eorum vicem succedebant, vitia in im-
mensum credebant; non erat, qui haberi vellet nequi-
tā postremissimus: junctis viribus in nefas ruebant,
tamquam caelum expugnaturi, & dejecturi Deum. Hoc
nimirum laborabat diabolus, Dei consilia turbare, ne
luteus homo in Angelorum sedibus locaretur, & quia
prima omnium molimina felicissime cesserunt, jam ani-
mosior cepit insistere operi & robulior.

Diabolus
laborabat
ne homo
in angelo-
rum sedi-
bus loca-
retur.

Adverterat prius veterator, familiam Sethi ad opti-
mos mores institutam, & piorum numerum augeri,
hinc omnibus viribus contendit, ut homines Deo red-
deret exosos. Rem eò certè deduxit, ut vitā integros
sanctosque Dei filios ad flagitia gravissima pertraheret.
Sua profectò consilia eò promovit, ut videri potuerit
consilium divinum penitus turbasse: siquidem Deus
ipse fallus est: *Paviret me fecisse hominem.* Hanc orbis mi-
serandam in pejus ruinam hoc capite sub oculos pon-
emus; unā etiam causas explicabimus aquisimas, ob
quas Deus gentem humanam, omnem aquis extin-
xerit.

Ideo Sethi
familiam
Deo exosa
reddere
contendit.

Gen cap. 6.
v. 6. & 7.

§. I.

NOëmi avo nequitia ingens, horrida, intoler-
abilis, quatuor maximè de causis.

4. Causæ
cur Neqmi
avo nequi-
tia fuerit
Deo into-
lerabilis.

I. Non paucorum ea fuit nequitia, sed omnium &
universalis. *Domus de celo prospexit super filios hominum,
ut videat, si est intelligens aut requirens Deum: omnes declina-
verunt, simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum, non
est usque ad unum.* Sanctitas in unico patre Noëmo est re-
perta. De uxoris, filiorum & natorum probitate alium
silet divinæ paginæ. Credibile illos à Noëmo ad opti-
ma quæque verbis & exemplis concitatos; num moni-
tis paruerint, incertum. Cham irrisor patris exasse ne-
quam fuit. Certum est, ob Noëmum familiæ Noëmi
parsum. Grex piorum nimirum pusillus. Extra hunc nul-
la uspiam alibi sanctitas & innocentia.

1. Nō pau-
corum, sed
omniū &
universalis
nequitia
fuit.

Psal. 17.
v. 2. & 3.

II. Iræ divinæ causa fuit nequitia omnibus numeris
absoluta. *Omnis quippe caro corruerat viam suam super ter-
ram.* Ad apicem ea pervenit. *Vidit Deus quod multa mali-
tia hominum esset in terrâ, & cuncta cogitatio cordis intenta
esset ad malum omni tempore.* Quod Hebræi dicunt hac
phrasi: *Omne figmentum cogitationum cordis eorum
quantaxat ad malum.* Dies & noctes cogitabant, quo-
modo suis satisfacerent libidinibus. Intellectus cæcus,
voluntas perversa in veritum junctis operis ruebant.
Cor, malitæ officina, hoc egit studiosissime, ut omnem
ad se viam intercluderet virtuti. *De corde enim exeunt co-
gitationes male, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, fal-
sa testimonia, blasphemia.* Nequitia: fons cor est, quod in
illis improbis à Deo aversum hoc nunquam volubatur, quo-
modo insignitius esset flagitiosum. Actiones bonæ ni-
mis quam modicæ tenues, raræ fuerunt!

2. Nequi-
tia omni-
bus nume-
ris absolu-
ta.

Gen. cap. 6.
v. 12.

Ibid. v. 5.

Matt. 5. 15.
v. 19.

III. Nequitia fuit prolixa, ad annos pæne septingen-
tos extensa. Quis hic satis miretur patientiam & longa-
nimitatem divinam, quæ tantò tempore tam foedam
scelerum colluviem tolerabat, & expectabat respiscen-
tiam? At illi secundum duritiam suam & impenitens
cor thesaurizabant sibi iram Dei.

3. Nequitia
prolixa, ad
annos pæ-
ne septin-
gentos ex-
tensa.

Ad Rom.
cap. 2. v. 5.

IV. Sic submersi erant libidinum cæno, ut nec mi-
nas, nec monita, nec dehortationes penitus haberent, &
impavidi res nefarias committerent. Vitæ melioris mo-
nebantur

4. Impavi-
di res nefar-
ias commi-
tabantur.

nebantur assidue, ædificium arcæ cernebant crescere, aquarum supplementum prædictum imminere, rem denique valde serio agi audiebant. At illi dapsiles mentes, hilares ludos, mobiles filias, feminas formosas pluris æstimabant. Vulgatum illis canticum erat: Sinite delirium vetulum architectari & fabricare; nos hilariter, nos hodie vivamus. Feris sanè feriores ac stultiore: illæ ad arcam properant, ut angustiam in eâ caperent latibulum; isci arcam & architectum ejus Noënum irriserunt, monentem contempserunt; emendatio vitæ nulla; nemini placuit ad frugem sapere. Multi in præ societas gratiam, ne timidi aut inconstantes haberentur, à parte sceleratorum hominum stabant: dulce videbatur perire cum multis. Sociata damna minùs ferunt.

Luc. cap. 17. v. 27. Beatus Lucas ex ore Christi hunc orbis interitum deplorans, *Edebant, inquit, & bibebant, uxores ducebant & dabantur ad nuptias, usque in diem, quâ intravit Noë in arcam, & venit diluvium, & perdidit omnes.* Ita solent homines; cæcus accuratissimè comunt, in rebus animi & salutis incuriosissimi sunt: ludus & jocus illis est animi jactura; connubia, nuptias, convivia, choreas agitare princeps eis studium fuit. Matrimonia lascivientibus fuerunt honestatis vela. Effrenatæ cupiditates sic eos inescant, ut pœnarum securissimi viverent in diem, perinde si periculi aut mali nihil esset metuendum. Vir eruditus, Lucas Brugensis de Noëmo disserens, Non dubium inquit, quin fama arcæ orbem penetrarit, et si Noë non ad omnes venerit; nihilominus pars irrisit, pars parvi fecit; aliqui monitis aliquantulum commoti, quia tamen differri pœnam videbant, lascivire pergebant.

Hujus genii est luxuria, ut hominem reddat oscitantem, securum, negligentem, remerarium, in omnem turpitudinem projectum, omnium curarum, quæ ad animum spectant, expertem. *Non cognoverunt, inquit Matthæus, donec venit diluvium, & tulit omnes.* Exitium futurum nôsse poterant, sed nolebant, fidem habere dictis recusabant, hiantibus oculis nihil videbant, scientes & prudentes nesciebant, quæ ad animum facerent & salutem. Libido eis meliores cogitatus omnes rapuit. Idcirco tantopere laborat diabolus, ut homines hac escâ libidinis fallat: captus est, quisquis hoc vitio inescatus est; in omnem scelerum turpitudinem facillè miser trahitur, & non resistit. Jamque diabolus multâ didicit experientia, viros etiam sapientes & cetera pios hoc libidinis mulso ita dementari posse, ut levi nisu in magna etiam flagitia impellantur. Argumentum diabolorum hoc est: Non eris fortior Samfone, sapientior Salomone, sanctior Davide.

§. II.

1. Luxuria vincit cetera vitia amplitudine. **P** Ræterea nôrunt exactissimè diaboli, quam variè vitia cetera vincat luxuria. I. quidem *Amplitudine.* Dilatat sese libido, & vires suas in cujusvis generis hominibus explorat: nec enim divites tantum, sed & pauperes infestat; non in auro solum & purpurâ, sed & in paleis & feno cubat: nulli sexui, ætati, ordini parcat, pene omnes invadit: rari sunt, heu rari nimis, quos non vellicet. Nubentes & nuptui tradentes. Hæc omnium erat cogitatio, libidini vacare. Neque verò leges & onera matrimonii expendebant, sed uxores sibi eligebant ad oculorum arbitrium. Omnium erat votum, copulari nuptiis.

Gen. cap. 6. v. 3. Hinc gravissima illa Numinis indignatio: *Non permanebit spiritus meus in homine, quia caro est; totus homo carnem sapuit, non naturâ, sed nequitia.* Illud de tali dicitur: Pro sale accepit animam, ne scilicet putrescat corpus. Luxuria igitur vitium universale.

2. Diurnitate. II. Luxuria vitiorum turbamur & diurnitate, si quem pedem in animo fixerit, ad eam firma hæret, ut vix

avelli queat. Eam ob causam juvenes summâ sollicitudine ab omni hac peste servandi. Hic maximè principis obstandum. Nam si libido in adolescente aut juvenile aliquantulum irroboretur, vix misero, consensescet in hoc vitio, & contabescet; pene prius esse vivus desinet, quam vitiosus. Subinde forsan conabitur hanc pestem excutere, sed videbitur sibi hoc nunquam effecturus. Abhominabilem libidinis glutinosum nimis & viscatum est: quamvis fomes in corpore sopitus videatur, nihilo scintillat in animo; cur non restitisti, cum accenderetur? En Noëmi ævo nec meta nec finis ullus libidinum; adeo hic avernalis luxuriæ ignis in flammam validam exarsit, ut in immensum creverit seipso semper fortior. Annis septingentis venera hæc lues per orbem grassabatur. Nec cessasset impuri homines libidinari, nisi Deus temporis adfuisset, & hanc in nefarios sententiam tulisset: Nimiùm invalescit libidinum ignis in terrâ, cogor aquam his flammis affundere, alioquin hoc inferorum incendium in orbe non sopietur.

III. Luxuria vincit alia flagitia *fecunditate*: nam fecunditatem minarium est ceterorum, & innumerabilem malorum ex hac basilifili foratâ emergentium. Luxuriæ leve quid est, hominem unum perdere, totas domos, civitates, provincias, regna evertit. Judas Josephi frater tres edocavit filios, quorum hæc nomina, Her, Onas, Sela. *Fuit Gen. 38. Her primogenitus Juda, nequam in conspectu Domini, & ab eo occisus est.* De Sela idem asserit Genesios liber: *Percepit illud eum Dominus, eo quod rem detestabilem faceret.* Homines impuri morte præmagurâ merito multati. Sed nec patens filiis castimoniam præbuit exemplum. Exiguus igitur luxuriæ triumphus, vir unus aut una femina male perditâ, qualis Jezabel regina, canum moribus læceta. *4. Heli duo filii unâ perimuntur in bello, pater eversâ sella cervicem frangit, nurus in partu extinguit.* Cur eos Heli à flagitiosâ consuetudine ad amorem pudicitie non revocavit? Nec magnum quid est, urbes totas luxuriæ sordibus deletas. Urbs Gabaa ob unicum feminam ab impudicis civibus vitiatam, ferro & flammis excisa, casis ad eam quadraginta tribus millibus virosum. Neque istud luxuriæ latis, totas domos & familias, civitates totas funditus deletas; totas provincias, nationes, regna tota pessumdat & evertit. Reverè Hispaniæ regnum ob regem Rodericum, qui honestam virginem violârat, in Maurorum potestatem redactum est. Sed & hoc luxuriæ parum est, tota excindere regna; orbem totum in exitium adduxit, aquis submergit, in stagnum redegit. Videte, obsecro, quale scelerum & malorum sit omnium feminarium luxuria. Ideo Chryso- stomus hanc luxuriæ lævissimam fecunditatem expendens, *Vidit Dominus Deus, inquit, quod multiplicata sunt malitia hominum. Ex hoc enim malo quasi è fonte multa alia oriebantur mala. Nam ubi fornicatio & luxuria, ibi ebrietas & crapula; magna injustitia, avaritia, & innumera alia mala.*

IV. Luxuria præ ceteris vitis curatu difficilissima. *Chryso- stomus, quem dixi, huic pene insanabili morbo per- ingemiscens, vidisti, ait, stupidas & sensu carentes animas nihil eorum capiunt que spiritus sunt, nullis moventur moribus, perinde ac si rationis expertes sint. Nec pæne timor, nec divina longanimitatis tempus arcunt illos à malis operibus, sed semel in præceptis dejecti, à malâ concupiscentiâ quasi ab ebrietate demersi, redire ultra noluverunt.* Ita prius meriti sunt suis concupiscentiis, quam aquis. Quis talis juverit sui exiti amantes, qui vicia in mores & peccandi licentiam in consuetudinem deducunt? Atque istud suo nomine malitiam appellamus, cum quis non tantum semel iterumque labitur, sed quod decies, quod vices ac tricies, quod centies pessimè patravit, tandem necessitate se vincendum existimat eadem sine numero patrandi. Ita qui prius subrimè peccavit jam amoto metu omni, velut exlege peccat

ge peccat audacissime. Hinc sacer Historiographus, *Corrupta, inquit, est terra coram Deo, & repleta est iniquitate. Ita tellurem ipsam sceleribus contaminarunt: ubique Bacchus & Venus imperabant, temulentia & luxuria orbem universum inquinabant. Et certe tam acerrima foeda libidinis flagitia Domino puritatis amantissimo ita stomachum moverunt, ut diceret: Quia caro sunt, non permanebit spiritus meus in eis. Hic duo singulariùs condiscenda.*

S. III.

Primum: *Carnem doma.* Agrè persuademur, ut credamus, hostem nobis tetriorem non esse carne. Nihil verius: exitiosissimus hostis est caro, nisi quotidianis dometur rigoribus. Indulget ei, & connives? certam tibi struis perniciem. Hæc bestia blandimentis & deliciis nimium quantum effertur; quantum enim magis ei parcitur, tanto minus officio suo fungitur. Certè si domesticæ carnis proditio diabolum & mundum non juvaret, multò facilius in eos pugna foret. Sed iniquitas ac subdolis fur iste, dum à mundo & sanà facit, nos extremè perdit. Quod Siracides sapienter adstruens, *Quid nequius, inquit, quam quod excogitavit caro & sanguis? Narrat Tacitus, Agrippinæ Neronis matri prædictum, à filio, si regneret, occisum iri matrem. At illa promptè & intrepidè, Occidat, inquit, dum imperet. Vociferantur Prophætæ, vociferatur Christus & Apostoli: Caro & sanguis regnum Dei possidere non possunt. Si secundam carnem vixeritis, moriemini. A sua carnis amans, Moriar, inquit, modò priùs cupitis deliciis fruar. Non permanebit spiritus Dei in homine tali, quia caro est.*

Alterum, quod hic condiscendum: *Luxuriam execrare.* Causam dicti assignans Ambrosius, *Nihil est, inquit, quod tam misera servituti subiciat hominem, quam libido atque eiusmodi cupiditates, quæ iugo criminum gravi depriment miseram conscientiam.* Quisquis diabolum suâ domo vult exclusum, obturet hoc impuritas ostium, detestetur & fugiat, quidquid animi corporisque puritati adversatur, alioqui certè cacodæmon animum illius sibi mancipem faciet, & miser id nesciet, quia caro est. Unusquisque pro suâ pugnet castimoniam & pudicitiam constantissimè; neque seipsum solum, sed & familiam suam omnèsq; sibi commissos ab hac libidinis lue pro viribus tueatur. Quâ in re consultum foret, ut concionatores sapius clamarent ex alto: O patres & matresfamilias, ô domini & dominæ nihil hac in re connivete; mores inverecundos, carmina, fescennina, cantunculas propudiosas, verba prætexa & impudica neutquam tolerare. Procul, ô procul hanc pestem à vestris ædibus. Inde vel libidinis umbram eliminate; quoscumque hujus delicti reos deprehenderitis, ita ferè castigare, ut sentiant se castigatos. Hoc carnis vitium inter vestros nequaquam pullulare sinite; sceleris radices & fibras maturè convellite; severam horum rationem à vobis Deus exigit. Libido, pestis terribilissima. Fuge hanc, fuge, quisquis Beatorum amat aternitatem.

CAPVT IV.

Quomodo DEVM pœnituerit creati hominis.

Stristis agricola ingemiscat altèra, caput fricat, & dicat: Utinam ego mea femina possim recipere! pœnitet me, quòd vel unicum huic agro granulum infeminaverim, eiq; tantum laboris impenderim. Expectati fenoris nihil recipio; oleum & operam perdididi; nec unius nummi pretium ad me redit. Hoc lacrymosum agricolæ pœnitere satis ostendit, agrum aut sterilem & infecundum votis operosis non respondere, omnem in eo laborem perdidit, aut certè jam stantem lætamque segetem grandine jugularam. Et quamvis sex se-

Tom. II.

A pœnitet graciles surgant spicula, nec millefima tamen pars est sementis diu sperata.

Deus hunc orbem velut agrum consevit: cœperunt homines multiplicari super terram. Cum autem expectaretur messis, ager hic urticis & spinis oblitus, jam merum sciticetum solum vitiiorum ubertatem exhibuit. Hic mœstus agricola negatis fructibus ingemiscens. Pœnitet me, inquit, & jam seminis; & operæ consumptæ in sterilissimum hunc agrum? Pœnitet me fecisse hominem.

Neque solum facti Deum pœnituit, sed valde & ex animo pœnituit, tactus dolore cordis intrinsecus. Quid hoc, mi Deus, tam vehementis, tam novæ ac singularis pœnitentiæ? Hic agricola semper alioqui lætissimus, jam tristatur & dolet, tunditque pectus, ut probè monstrer, quàm sui se laboris & sparsi seminis in agro tam sterili acerbè pœniteat. Sed num pœnitentia Deum afflictere potest? Reverà, dixit, pœnitet me fecisse eos. *Gen. cap. 7. v. 7.* cessarium igitur hac de re plusculum differere. Explucandum, quare, & quomodo Deum collati in homines beneficii pœnituerit.

S. I.

Peccatum ita turbavit & confudit orbem, ut ipsum etiam cælum penetrarit, ad Dei solum perreperit, ipsum etiam Deum contristavit. Filius Dei in crucem suffixus est, sed in terrâ, sed in corpore mortali. Quòd autem Deus in cælo pœnitentiæ se subiciat, inter dolentes se statuat, dicatque, pœnitet me fecisse eos, hoc intelligentiâ & ratione comprehendi vix potest. Et quæ hæc demum tanta fuit orbis confusio, ut reperta sit pœnitentia in Deo, qui gaudiorum & voluptatum omnium fons est? Pœnituit eum, quòd hominem fecisset, idque bis tertè reperitur. Tantam confusionem orbis & conturbationem excitavit peccatum, quòd elementa, quòd cælum & terram, quòd res creatas omnes turbavit, præcipuè verò dominum orbis hominem in errores induxit foedissimos. Istud enim verò per sex primos Dei operosos dies luculentè monstrari potest.

Primo dierum lux creata, lucem fugat peccatum. Hieremias vates ingentem ubique vastitatem cernens, *Aspexi cælum, ait, & non erat lux in eis.* Altero die conditi sunt orbis cælestes, quos peccatum etiam temerare audeat. Miratus hoc Isaias, *Tabesceat, inquit, omnis militia calorum, & complicabuntur sicut liber cæli, ne scilicet operiant peccantes.* Die tertio creata sunt germina, plantæ, arbores, quæ itidem peccatum inficit. *Aspexi terram, inquit Hieremias, & ecce vacua erat & nihili.* Sol quarto die fulgere cœpit, de quo Isaias, *Obtenebratus est sol, inquit, in ortu suo.* Cur, obsecro? Causa apponitur: *Visitabo super orbis mala, & contra impios iniquitatem eorum.* Quintus dies plures & pisces dedit. Hic iterum Hieremias lugens, *Sapientes sunt, inquit, ut faciant mala, bene autem facere nescierunt.* Intuitus sum, & non erat homo, & omne volatile cæli recessit. Die sexto pecudes & homines orbem cœperunt habitare. Oleas orbem à peccato miserimè vastatum deflens, *Non est enim veritas, inquit, & non est misericordia, & non est scientia Dei in terrâ. Propter hoc lugebit terra, & infirmabitur omnis qui habitat in eâ, in bestia agri, & in volucre cæli.* Cum homine delinquentes puniuntur creata omnia, quia delictis auxilium subministrarunt. Hinc reus in delicti pœnam rebus omnibus privatus est.

Sic igitur peccatum orbem universum perturbavit, ita hominem instigavit in Deum, ut Deus, qui tam suus ipsius quàm rerum omnium perennis est beatitudo, suos sibi labores quasi sordere permiserit & displicere, tamquam facti sui pœnitentiam acturus. Hanc è divinis paginis describemus hic ordine.

I. Pœnituit eum, quòd fecisset hominem. Vide, inquit Chrylostomus, verbum crassum, & nostræ pravitati accommodatum. Quemadmodum qui malè rem gerit, seipsum minem.

Q q 2

Peccatum orbem turbavit & Deum contristavit.

Peccatum res omnes creatas turbasse per sex primos Dei operosos dies monstratur.

Hier. cap. 4. v. 23. Isa. cap. 34. v. 4.

Hier. loc. cit. v. 10. Ibid. v. 11.

Hier. cap. 4. v. 12. & 25.

Olea cap. 4. v. 1. & 3.

Gen. cap. 1. v. 6.

Deum pœnituit fecisse hominem.